

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

І. В. ВАЛЬЧЕНКО
Л. В. СЕРГІЙЧУК

ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
«ЧИТАНКА»
для іноземних студентів підготовчого відділення

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2018

УДК 81'243:811.161.2-054.6(076.6)

B16

Автори:

Вальченко Інна Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та російської мов як іноземних;

Сергійчук Любов Володимирівна, викладач кафедри української та російської мов як іноземних

Рецензенти:

Івко Любов Миколаївна, викладач вищої категорії ПЦК «Загальноосвітні дисципліни» Харківського музичного училища імені Б.М. Лятошинського;

Мосьпан Олена Павлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії та мовознавства Харківського державного університету залізничного транспорту

Рекомендовано до друку Вченою радою ХНУМГім. О. М. Бекетова, протокол № 5 від 28 грудня 2017 р.

Вальченко І. В.

B16 Практикум з української мови «Читанка»: навч. посібник для іноземних студентів підготовчого відділення / І. В. Вальченко, Л. В. Сергійчук; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГім. О. М. Бекетова, 2018. – 57 с.

Практикум з української мови як іноземної є доповненням до навчального посібника з української мови для іноземних студентів «Ласкаво просимо!» авторів І. В. Вальченко, Я. М. Прилуцької.

Включає адаптовані художні тексти українських та зарубіжних письменників, вірші, народні казки, різноманітні за тематикою та ступенем складності. Для перевірки та закріплення прочитаного матеріалу подано завдання, орієнтовані на доскональну роботу з текстом.

Призначено для студентів підготовчого відділення, які вивчають українську мову як іноземну і готуються до навчання у вищих навчальних закладах України.

УДК 81'243:811.161.2-054.6(076.6)

© І. В. Вальченко, Л. В. Сергійчук, 2018
© ХНУМГім. О. М. Бекетова, 2018

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1 Ворона і рак (казка).....	6
2 Розумний Івась (смішинка).....	7
3 Розумна дівчина (казка).....	8
4 Послуга за послугу (смішинка).....	9
5 Батько й сини.....	10
6 Ледача подушка.....	11
7Перше вересня.....	13
8 Яблуко в осінньому саду.....	16
9 Антон і Харитон.....	18
10 Найкраща лінійка.....	21
11 Найласкавіші руки.....	23
12 Персики.....	25
13 Два метелики.....	26
14 Зароблений карбованець (казка).....	27
15 Соромно перед соловейком.....	30
16 Материне поле.....	31
17 Де я?.....	34
18 Погода у Харкові.....	36
19 Харківське метро.....	38
20 Сніг іде.....	42
21 Хатка, яку збудував собі Джек.....	44
22 Попелюшка (казка).....	48
23 Тролейбус.....	52
24 Альфред Нобель – «батько динаміта».....	54
Список джерел.....	57

ПЕРЕДМОВА

Практикумз української мови «Читанка» розраховано на студентів підготовчого відділення, які вивчають українську мову як іноземну і готуються до навчання у вищих навчальних закладах України, тавін є доповненням до навчального посібника «Ласкаво просимо!» авторів І.В.Вальченко, Я.М. Прилуцької [2,3].

Мета практикуму: 1) розширення пасивного та потенційного словникового запасу, який необхідний для розуміння студентами-іноземцями текстів; 2) подальше удосконалення навичок усного й писемного мовлення у рецептивному та репродуктивному аспектах; 3) освоєння форм мовленнєвої поведінки, оволодіння культурними цінностями українського народу через мову, розширення кругозору студентів.

Традиційно на підготовчих відділеннях для читання використовуються адаптовані тексти, тому практикум «Читанка» складається з адаптованих художніх творів українських і зарубіжних письменників, віршів, народних казок.

Лексикута граматичну структуру текстів адаптовано відповідно до навчальної програми дисципліни «Українська мова як іноземна» на підготовчому відділенні.

До кожного тексту було створено спеціальну серію післятекстових завдань, які пов'язані з визначенням змістовних частин тексту, його героїв, з самостійною роботою над лексикою та фразеологією.

Фінальний етап роботи над текстами передбачає складання монологічного висловлювання.

Графічні зображення (малюнки та фото), які було включено до практикума, забезпечують найкраще сприйняття матеріалу, допомагають виконати складні завдання, дають потенційну можливість зрозуміти, запам'ятати та відтворити тексти.

Оскільки тексти практикума «Читанка» різноманітні за тематикою і за ступенем складності, у викладача з'являється можливість їх гнучкого

використання конкретній групі іноземних студентів на конкретному етапі навчання.

Таким чином, читання адаптованих текстів на початковому етапі навчання допомагає студентам-іноземцям краще зрозуміти життя українського народу, розвиває їх культурно-мовленнєву компетенцію, підвищує інтерес до вивчення української мови та української культури.

1. ВОРОНА І РАК (казка)

Летіла Ворона понад озером, дивиться – на березі повзе Рак. Вона схопила Рака та понесла його через озеро в ліс. Ворона схотіла сісти на великому дереві й гарно поснідати. Зрозумів Рак, що Ворона може його з'їсти.

Подумав він та й каже Вороні:

- ☐ Ей, Вороно, знав я твого батька і твою матір: гарні люди були!
- ☐ Угу! – каже Ворона, але не розкриває рота.
- ☐ І братів, і сестер твоїх знав, – каже Рак, – що за добрі люди були!
- ☐ Угу! – відповідає Ворона, а Рака міцно тримає.
- ☐ Та хоч вони і гарні люди, – каже Рак, – а з тобою не можуть зрівнятися. Я думаю, що ти на світі найрозумніша!
- ☐ Так! – крикнула Ворона на весь рот і впустила Рака в озеро.

Так розумний Рак обдунив Ворону.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Навіщо Ворона схопила Рака?
2. Що зрозумів Рак?
3. Які слова говорив Рак Вороні?
4. Ворона повірила Раку? Чому?
5. А ви зустрічали в житті людей, які схожі на Ворону та Рака?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Летіла Ворона понад ...
2. Вона схопила Рака ...
3. Ворона схотіла сісти ...
4. Подумав він ...
5. Ей, Вороно, знав я твого ...
6. І братів, і сестер твоїх знав ...
7. Та хоч вони і гарні люди ...
8. Так розумний Рак ...

3. Правда чи ні?

так ні

1.	Летіла Ворона понад озером, дивиться – на березі повзе Рак.	☐	☐
2.	Ворона схопила Рибу та понесла через озеро в ліс.	☐	☐
3.	Ворона схотіла сісти на великому дереві й гарно повечеряти.	☐	☐
4.	Рак сказав Вороні, що її батьки були гарними людьми.	☐	☐
5.	Рак сказав Вороні, що її брати і сестри були злими людьми.	☐	☐
6.	Рак вважає, що Ворона найрозумніша у світі.	☐	☐
7.	Ворона крикнула на весь рот і впустила Рака в озеро.	☐	☐
8.	Дурний Рак не обдурив Ворону.	☐	☐

2. РОЗУМНИЙ ІВАСЬ(смішинка)

– Чому ти плачеш, Івасю?

– Тому що загубив копійку.

– На тобі дві копійки, ти тільки не плач!

Івась узяв дві копійки, сховав та й знову плаче.

– Чому ж ти знову плачеш?

– Як же мені не плакати? Якби не загубив тої копійки, то вже мав би три!

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому Івась плакав?
2. Як ви думаєте, якщо Івасю ще дадуть копійки, він буде плакати?

3. РОЗУМНА ДІВЧИНА(казка)

В одного батька був син. Задумав син одружитися. Йому сподобалася дівчина – красива, розумна, але бідна. Син сказав про це батькові, але батько не дозволив йому брати цю дівчину, бо вона була з бідної сім'ї. Син зажурився, тому що не хотів іти проти волі батька. Батькові стало шкода свого сина, і він загадав одну загадку:

– Візьми, сину, барана і продай його. За ці гроші купи солі, мила, сірників і принеси ще решту та приведи назад барана.

Тоді я дозволю тобі взяти цю дівчину.

Що робити хлопцеві? Іде та й журиться. Прийшов до тієї дівчини і розказав їй про своє горе. Дівчина засміялася та й каже:

– Візьми острижи барана, продай вовну. За ці гроші купи трохи солі, мила, сірників, а решту віддай батькові.

Хлопець так і зробив. Він остриг барана і пішов на базар. На базарі хлопець продав вовну. За ці гроші він купив стільки солі, мила, сірників, щоб ще й решта лишилася. Пішов хлопець додому, привів барана і віддав батькові решту грошей.

Після цього батько дозволив синові одружитися з розумною дівчиною.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому батько не дозволив синові одружитися з дівчиною?

2. Яку загадку батько загадав синові?
3. Чому син зажурився?
4. Яку пораду дала дівчина хлопцеві?
5. Як ви думаєте, чому батько дозволив синові одружитися з бідною дівчиною?

4. ПОСЛУГА ЗА ПОСЛУГУ(смішинка)

Старенька бабуса у кімнаті лежить на дивані – відпочиває. Підходить до неї засмучена онука.

– Оленко, чому ти засмучена? – питає бабуса.

– Тому що я не хочу їсти гречану кашу і пити молоко.

– Чому, Оленко? Гречана каша дуже корисна. І твоя мама готує її дуже смачно, – сказала бабуса.

– Бабусю, а ти любиш гречану кашу?

– Дуже люблю!

– А молоко?

– Теж люблю!

– От і добре! Знаєш що, бабусю? Тоді давай одна одній допоможемо. Ти з'їж замість мене гречану кашу і випий молоко, а я за тебе буду лежати.

Михайло Колесников

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому була засмучена Оленка?
2. Що запропонувала онука бабусі?
3. Як ви вважаєте, бабуса погодиться з пропозицією дівчинки?

5. БАТЬКОЇ СИНИ

Батько наказував синам жити в злагоді, але вони його не слухали, часто сварилися. Ось він попросив їх принести віник і сказав:

– Зламайте!

Хоч як старалися сини, не могли зламати. Тоді батько розв'язав віник і наказав ламати по одній лозині. Хлопці легко переламали лозини поодинці.

Батько й говорить:

– Отак і ви, якщо в згоді житимете, ніхто вас не здолає, а якщо сваритиметесь та в усьому порізно будете – кожен вас легко погубить.

Лев Толстой

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Що батько наказував своїм синам?
2. Як батько переконав синів у тому, щоб вони жили у злагоді?
3. Чого навчив вас ваш батько?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Батько наказував синам ...
2. Ось він попросив їх принести ...
3. Хоч як старалися сини ...
4. Тоді батько розв'язав ...
5. Батько й говорить ...

Завдання 3. Правда чи ні?

так ні

1. Батько наказував синам жити в злагоді, вони його слухали.	☐	☐
2. Батько попросив синів принести віник.	☐	☐
3. Сини дуже старалися і зламали віник.	☐	☐
4. Батько розв'язав віник і наказав ламати по одній лозині.	☐	☐
5. Сини не могли переламати лозини поодинці.	☐	☐
6. «Якщо в згоді житимете, ніхто вас не здолає», – сказав батько синам.	☐	☐

6. ЛЕДАЧА ПОДУШКА

Маленькій Яринці треба рано вставати, щоб до школи йти, але їй не хочеться. Увечері питає Яринка в дідуся:

– Дідусю, чому вранці вставати не хочеться? Навчіть мене, дідусю, спати так, щоб хотілося вставати і йти до школи.

– Це подушка в тебе ледача, – відповів дідусь.

– А що треба зробити, щоб вона не була ледачою?

– Знаю я таємницю, – пошепки сказав дідусь. – Саме тоді, як вставати не хочеш, візьми подушку, винеси на свіже повітря, добре вибий її кулачками – вона не буде ледачою.

– Справді? – зраділа Яринка. – Я так і зроблю завтра.

Ще дуже рано, а треба збиратись до школи. Не хочеться вставати Яринці, але треба ж нарешті подушку провчити, лінощі з неї вибити.

Встала Яринка швидко, одяглася, взяла подушку, винесла на подвір'я, поклала на лавку – та почала вибивати. Повернулася до хати, поклала подушку на ліжко – і пішла вмиватися. А дідусь у вуса посміхається.

Василь Сухомлинський

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому Яринці треба рано вставати?
2. Про що спитала онука дідуся?
3. Яку пораду дав дідусь Яринці?
4. Чи важко вам вставати вранці?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Увечері питає Яринка ...
2. Навчіть мене, дідусю ...
3. Це подушка в тебе ...
4. Знаю я таємницю ...
5. Саме тоді, як вставати не хочеш ...
6. Ще дуже рано ...
7. Встала Яринка швидко ...
8. А дідусь ...

Завдання 3. Правда чи ні?

	так	ні
1. Маленькій Яринці треба рано вставати, щоб іти до університету.	☐	☐
2. Порада дідуся: щоб подушка не була ледачою, її треба добре вибити кулачками.	☐	☐
3. Ще дуже рано, а Яринці треба збиратись до школи.	☐	☐
4. Яринка повернулася до хати, поклала подушку на ліжко – і лягла спати.	☐	☐
5. Дідусь був задоволений, що навчив онуку рано вставати.	☐	☐

7. ПЕРШЕ ВЕРЕСНЯ

Перше вересня – це початок навчального року. Студент другого курсу Микола Косенко їхав на заняття в університет на тролейбусі. Він був радий, тому що хотів зустріти друзів і викладачів.

Миколі дуже подобалося вчитися. Йому подобалися цікаві заняття в університеті. Микола не любив витратити час даремно. А зараз він хотів побалакати. Ще в тролейбусі він помітив симпатичну скромну дівчину. На вигляд їй було років 20. Потім Микола поїхав на метро – у вагоні метро ця дівчина також їхала разом із ним. Вийшли вони також на одній зупинці, і пішли в один бік. «Можливо, вона студентка? Зараз дізнаюся», – подумав хлопець.

– Ви йдете в університет?

Дівчина посміхнулася і кивнула головою.

– Хочете, підемо разом?

– Чому б і ні?

Микола перейшов на «ти»:

– А знаєш, у нас на другому курсі буде новий викладач математики.

– Знаю. Що ви про це думаєте?

– Взагалі, нічого гарного. Адже вона зовсім недавно закінчила університет. Її заняття будуть нудні, тому що в неї немає досвіду роботи.

– Ви дійсно так думаєте?

– Я впевнений. Шкода, що ми не отримаємо знань. Математика – потрібний предмет.

Вони увійшли в будівлю університету. Біля кафедри математики дівчина зупинилася:

– Мені – сюди. Я і є ваш новий викладач математики. До зустрічі на уроці.

Від здивування Микола навіть забув потрібні слова. Він почервонів і пішов в аудиторію.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Куди їхав Микола Косенко першого вересня? Чому?
2. Чи любив Микола вчитися?
3. Кого Микола побачив у тролейбусі?
4. Кого Микола помітив у вагоні метро?
5. З ким познайомився Микола Косенко по дорозі до університету?
6. Про що розповів Микола новій знайомій?
7. Чому Миколу здивувала дівчина, з якою він щойно познайомився?
8. Ви розмовляєте на вулиці з незнайомими людьми?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Перше вересня – це ...
2. Студент другого курсу ...
3. Він був радий ...
4. Микола не любив ...
5. А зараз він ...
6. На вигляд ...
7. Вийшли вони також ...
8. Дівчина посміхнулася ...
9. А знаєш, у нас ...
10. Адже вона зовсім недавно ...

11. Шкода, що ми ...

12. Вони увійшли ...

13. Мені – сюди. Я і є ...

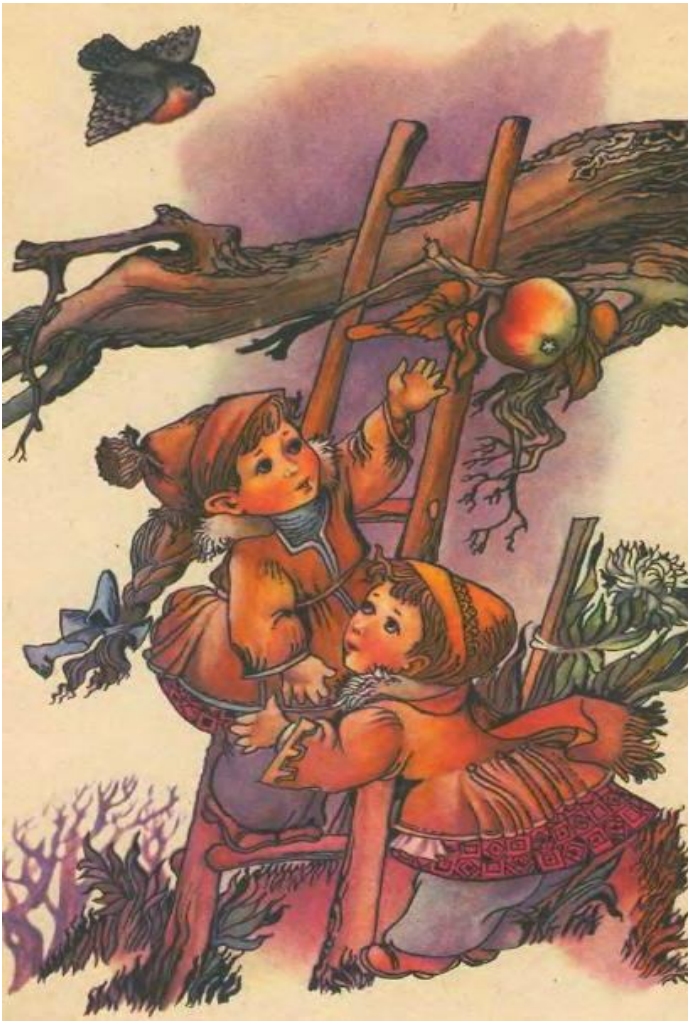
14. Від здивування Микола ...

3. Правда чи ні?

так **ні**

1.	Перше вересня – це закінчення навчального року.	☐	☐
2.	Микола Косенко був радий, що їхав на заняття в університет.	☐	☐
3.	Студент Микола Косенко не любив вчитися.	☐	☐
4.	Ще в тролейбусі Микола помітив симпатичну скромну дівчину. На вигляд їй було років 18–19.	☐	☐
5.	У вагоні метро симпатична скромна дівчина також їхала разом із Миколою.	☐	☐
6.	Микола Косенко подумав, що дівчина працює в офісі.	☐	☐
7.	Микола розказав дівчині про нового викладача математики.	☐	☐
8.	Хлопець думає, що математика – непотрібний предмет в університеті.	☐	☐
9.	Біля кафедри математики дівчина сказала, що вона – викладач математики.	☐	☐
10.	Від здивування хлопець почав сміятися.	☐	☐
11.	Микола Косенко почервонів і пішов в аудиторію.	☐	☐

8. ЯБЛУКО В ОСІННЬОМУ САДУ

Пізньої осені близнятка Оля й Ніна гуляли в яблуневому саду. Був тихий сонячний день. Майже все листя опало й тепер шелестіло під ногами.

Дівчатка підійшли до великої яблуні. Поруч із жовтим листком вони побачили на яблуні велике яблуко. Оля й Ніна зраділи.

— Як воно досі збереглося?

— здивувалася Оля.

— Зараз ми його зірвемо, — сказала Ніна.

І сестри зірвали яблуко. Кожна сестра хотіла потримати його в руках.

Оля хотіла, щоб яблуко дісталось їй. Вона соромилася признатись і сказала сестрі:

— Хай тобі буде яблуко, Ніно...

А Ніна хотіла, щоб яблуко дісталось їй. Та вона теж соромилась признатись і сказала:

— Ні, хай тобі буде яблуко, Олю...

Дівчатка ніяк не могли прийти до згоди. Вони давали яблуко одна одній. Та ось сестри подумали:

— Віддамо яблуко мамі.

Прибігли вони до мами і віддали їй яблуко. Мама дуже зраділа. Вона розрізала яблуко й дала обом сестрам по половинці.

Василь Сухомлинський

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Де гуляли близнятка Оля й Ніна?
2. Яка була пора року?
3. Що побачили сестри на яблуні?
4. Хто хотів мати яблуко?
5. Як дівчатка прийшли до згоди?
6. Кому мама віддала яблуко? Чому?
7. Чи є у вас брати або сестри?
8. Чи ділитесь ви з ними ласощами або речами?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Пізньої осені близнятка ...
2. Майже все листя ...
3. Поруч із жовтим листком вони ...
4. Як воно досі ...
5. Оля хотіла, щоб ...
6. А Ніна хотіла, щоб ...
7. Дівчатка ніяк не могли ...
8. Та ось сестри ...
9. Прибігли вони до мами ...
10. Вона розрізала яблуко ...

3. Правда чи ні?

так ні

1.	Пізньої осені близнятка Оля й Ніна гуляли в яблуневому саду.	☐	☐
2.	На деревах у яблуневому саду було багато листя.	☐	☐
3.	Дівчатка підійшли до великої сливи.	☐	☐
4.	Поруч із жовтим листком сестри побачили на яблуні велике яблуко.	☐	☐

— —

5.	Оля й Ніна не зірвали яблуко.	☐	☐
6.	Кожна сестра хотіла потримати яблуко в руках.	☐	☐
7.	Дівчатка відразу прийшли до згоди і яблуко дісталось Олі.	☐	☐
8.	Сестри вирішили віддати яблуко мамі.	☐	☐
9.	Мама дуже зраділа, коли сестри віддали їй яблуко.	☐	☐
10.	Мама розрізала яблуко і з'їла його.	☐	☐

9. АНТОН І ХАРИТОН

Водному селі жили два чоловіки – Антон і Харитон. Одного разу Харитон сказав Антону:

– Давай з тобою дружити. Будемо один з одним все ділити навпіл – і горе, і радість.

Антон відповів:

– Я згоден. Коли поруч друг, жити легше й веселіше.

Йшли вони якось по полю. Сонце палить, а сховатися ніде – поруч немає ні дерева, ні куща.

– Дай мені твій бриль, – сказав Харитон, – а то мені сильно голову припікає.

Антон віддав Харитону свого великого солом'яного бриля. Сонце почало і йому пекти в голову, але Антон подумав: «Нічого, потерплю. Зате Харитону добре!»

Раптом нанебі з'явилася величезна хмара, полив дощ. Харитон закричав:

– Дай мені скоріше свого плаща – хіба ти не бачиш, що твій друг мокне!

Антон віддав йому свій плащ. Дощ поливав Антона. Але він думав: «Нічого, потерплю. Заради дружби і промокнути можна».

Дощ закінчився, засяяло сонце. Харитон повернув Антону його плащ і великого бриля і каже:

– Візьми свої речі, а то мені нести важко.

Антон узяв мокрий плащ і мокрий бриль, а потім замислився.

Тим часом друзі дійшли до перехрестя.

☐ Тобі куди? – запитав Антон.

☐ Мені ліворуч, – відповів Харитон.

☐ Ну, а мені праворуч, – сказав Антон.

☐ Ми ж хотілийти разом! – закричав Харитон. – Ми ж друзі з тобою!

Але Антон ішов усе далі й далі. Так і пішов. Жодного разу не оглянувся.

Любов Воронкова

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Де жили Антон і Харитон?
2. Що одного разу запропонував Антонові Харитон? Чи погодився Антон?
3. Чому Антон віддав Харитону свого великого солом'яного бриля?
4. Чому Антон віддав Харитонові свій плащ?
5. Що сказав Харитон, коли повернув Антону його речі?
6. Чому Антон замислився?
7. Чому на перехресті Антон і Харитон не пішли разом?
8. А ви зустрічали у своєму житті людей, які схожі на Харитона? Чи хотіли б ви з ними дружити?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. В одному селі жили ...
2. Давай з тобою дружити. Будемо ...
3. Антон відповів: ...
4. Сонце палить ...
5. Сонце почало і йому ...
6. Раптом на небі ...

7. Але він думав ...
8. Харитон повернув Антону його плащ ...
9. Антон узяв мокрий плащ ...
10. Мені ліворуч ...
11. Ми ж хотілийти разом ...

3. Правда чи ні?

так ні

1. В одному місті жили два чоловіки – Антон і Харитон.	☐	☐
2. Одного разу Харитон сказав Антону: «Давай з тобою спілкуватися».	☐	☐
3. Антон відповів: «Я згоден. Коли поруч друг, жити легше й веселіше».	☐	☐
4. Спочатку Харитон взяв у Антона сорочку і штани.	☐	☐
5. Сонце почало пекти в голову Антону. Він подумав, що не зможе цього терпіти.	☐	☐
6. Раптом на небі з'явилася величезна хмара, пішов сніг.	☐	☐
7. Антон віддав Харитону свій плащ.	☐	☐
8. Антон думав, що заради дружби і промокнути можна.	☐	☐
9. Харитон повернув Антону його речі.	☐	☐
10. Антон не хотів брати мокрий плащ і мокрий бриль.	☐	☐
11. На перехресті Антон пішов праворуч, а Харитон – ліворуч.	☐	☐
12. Антон хотів і потім дружити з Харитоном.	☐	☐

10. НАЙКРАЩА ЛІНІЙКА

Микола й Роман сидять за однією партою. У Миколи за письмові роботизавжди оцінка «п'ять», інколи «чотири». А в Романа — тільки «три».

Ось і сьогодні роздала вчителька зошити з тим диктантом, щовчора писали. У Миколи «п'ять», а в Романа ніякої оцінки, бо дуже багатопомилок. Написала вчителька: “Треба краще працювати”.Засумував Роман.

Після урокумови пішли діти в майстерню. Там був урок ручноїпраці. Кожному учневі вчитель дав дощечку й дав завдання зробити лінійку.

Микола й Роман працювали поруч. Микола зробивкриву лінійку, кострубату. А Роман — рівну, гладеньку, гарну.

Учитель сказав:

— У Романа лінійка найкраща. Йому ставлю «п'ять». А тобі, Миколо, ніякої оцінки не можу поставити. Треба краще працювати.Засумував Микола.

Закінчився урок. Роман просить учителя:

— Дайте мені ту лінійку, що я зробив.

— Бери, — дозволив учитель.

Роман взяв лінійку, приніс її в клас. Вінпоклав лінійку на парту, поруч із зошитом, у якому за диктант немає ніякої оцінки.

Василь Сухомлинський

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Де навчаються Микола й Роман?
2. Які оцінки за письмові роботи у Миколи, а які у Романа?
3. Що написала вчителька у зошиті Романа? Чому?
4. Куди пішли учні після уроку мови?
5. Яке завдання дав учням учитель на уроці ручної праці?
6. Яку лінійку зробив Микола? Яку Роман?
7. Чому Микола засумував?
8. Як ви думаєте, навіщо Роман приніс лінійку в клас?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Микола й Роман сидять ...
2. Ось і сьогодні роздала вчителька ...
3. Написала вчителька ...
4. Кожному учневі вчитель ...
5. Микола зробив
6. Учитель сказав ...
7. Роман просить учителя ...
8. Він поклав лінійку на парту ...

3. Правда чи ні?

так ні

1.	Микола й Роман сидять за однією партою.	☐	☐
2.	У Романа за письмові роботи завжди оцінка п'ять, інколи чотири. А у Миколи — тільки три.	☐	☐
3.	Сьогодні роздала вчителька учням зошити з новими вправами.	☐	☐
4.	Вчительканаписала у зошиті Романа: “Треба краще працювати”.	☐	☐
5.	Після уроку мови пішли діти в майстерню.	☐	☐
6.	Кожному учневі у майстерні вчитель дав бумагу й дав завдання зробити лінійку.	☐	☐
7.	Микола зробивкриву лінійку, кострубату. А Роман — рівну, гладеньку, гарну.	☐	☐
8.	Учитель сказав: «Тобі, Миколо, ніякої оцінки не можу поставити. Треба краще працювати».	☐	☐
9.	Миколапоклав лінійку на парту, поруч із зошитом, у якому за диктант немає ніякої оцінки.	☐	☐

11. НАЙЛАСКАВІШІ РУКИ

Маленька дівчинка приїхала з мамою до великого міста. Пішли вони на базар. Мама тримала доньку за руку. Дівчинка побачила багато цікавого. Вона дуже зраділа, заплескала в долоні і ... загубилася в натовпі. Загубилася й заплакала.

– Мамо! Де моя мама?

Люди обступили дівчинку, питають:

– Як тебе звати?

– Олею.

– А як маму звати? Скажи, ми її зараз знайдемо.

– Маму звати ...мамою.

Люди всміхалися, заспокоювали дівчинку й знову питали:

– Скажи, які у твоєї мами очі – карі, голубі?

– Очі у неї – найдобріші.

– А волосся? Яке волосся у мами – чорне, русяве?

– Волосся – найкрасивіше.

Знову всміхалися люди. Питають:

– Скажи, які в неї руки? Може, у неї на руці є родимка? Згадай.

– Руки у неї – найласкавіші.

Пішли люди й оголосили по радіо: «Загубилася дівчинка. У її мами найдобріші очі, найкрасивіше волосся, найласкавіші в світі руки».

І мама зразу знайшлася.

Василь Сухомлинський

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Куди приїхала маленька дівчинка з мамою?
2. Де дівчинка побачила багато цікавого?
3. Яким чином маленька дівчинка загубилася?
4. Чому маленька дівчинка не змогла згадати ім'я матері?
5. Як дівчинка описала колір очей і волосся своєї мами?

6. Як вона відповіла на запитання про мамині руки?

7. Хто допоміг дівчинці знайти маму?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Маленька дівчинка приїхала ...

2. Мама тримала ...

3. Вона дуже зраділа ...

4. Люди обступили дівчинку ...

5. А як маму звати? ...

6. Люди всміхалися, заспокоювали ...

7. А волосся? Яке волосся ...

8. Руки у неї ...

9. Пішли люди й оголосили ...

10. І мама зразу ...

3. Правда чи ні?

так ні

1. Маленька дівчинка приїхала з мамою до великого села.

--	--

2. Пішли мама з донькою на базар.

--	--

3. Дівчинка загубилася в натовпі і зраділа.

--	--

4. Дівчинка розгубилася і не змогла згадати ім'я матері.

--	--

5. Маленька дівчинка не змогла описати зовнішність своєї мами.

--	--

6. Пішли люди й оголосили по телефону: «Загубилася дівчинка».

--	--

7. У мами дівчинки найдобріші очі, найкрасивіше волосся, найласкавіші в світі руки.

--	--

12. ПЕРСИКИ

У неділю за обіднім столом зібралася вся сім'я. На головному місці сиділа сива бабуся, поряд – онук Вітя, а далі – тато і мама.

Вони з'їли салат з помідорів та огірків, і борщ, і м'ясо з кашею. Потім мати принесла з кухні повну вазу персиків.

Вітя показав пальцем на найбільшого рожевого персика, який лежав зверху, і сказав:

– Бабусю, цей найбільший персик – тобі.

– Я тобі його подам, – сказала бабуся. – Цей персик, Вітю, так і проситься до тебе на тарілку.

– Ні, ні, – сказав хлопчик. – Тільки тобі, бабусю, тільки тобі.

– Дякую, Вітю. А тепер поклади собі ось ці два персики. Вони теж дуже смачні.

– Ні, бабусю. Спочатку ми всі з'їмо по одному персику, потім – знову всі по одному. Щоб вистачило кожному.

– Хай буде так, – погодилася бабуся.

Батько з матір'ю презирнулися – в очах була радість. Вітя їв соковитий персик і щасливо посміхався.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому Вітя вирішив, що найкращий персик повинна з'їсти бабуся?
2. Яке ставлення до старших людей у вашій сім'ї?
3. Як ви ставитеся до незнайомих літніх людей?

13. ДВА МЕТЕЛИКИ

Над зеленим лугом літали два метелики. Один білий, а другий червоний. Зустрілися, сіли на зеленому листочку та й хваляться. Білий метелик говорить:

– Мої крильця найкрасивіші, бо я схожий на білу хмару.

А червоний метелик хвалиться:

– Ні, мої крильця красивіші, бо я схожий на сонце.

Зайшло сонце, настала ніч. Обидва метелики посіріли.

Василь Сухомлинський.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Які метелики літали над зеленим лугом?
2. Чим хвалилися обидва метелики?
3. Що сталося з метеликами вночі?
4. Як ви ставитеся до хвалькуватих людей?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Над зеленим лугом ...
2. Зустрілися, сіли ...
3. Білий метелик говорить ...
4. А червоний метелик хвалиться ...

14. ЗАРОБЛЕНИЙ КАРБОВАНЕЦЬ(казка)

В одного чоловіка був ледачий син, який не заробив за свій вік ані п'ятака. Одного разу батько тяжко захворів та зажурився. Гукає до себе дружину й каже:

– Віддам я все моє добро чужим людям, бо мій син ледачий. Він навіть карбованця заробити не може.

Занепокоїлася жінка:

– Що ти таке кажеш?

– Коли так, – каже їй чоловік, – хай він піде та принесе мені заробленого карбованця. Тоді я залишу йому моє добро.

– Добре, – каже жінка. – Я скажу синові.

А тоді пішла до свого сина та й навчає:

– Бери, синку, карбованця та й біжи з друзями гуляти. А коли буде вечір, принеси карбованця батькові. Скажеш, що заробив сам.

Син так і зробив. Гуляв десь цілий день, а ввечері приніс батькові карбованця.

– Ось, – каже, – заробив.

Узяв батько карбованця й укинув у вогонь:

– Це не ти його заробив!

Засміявся син та й пішов до матері, а мати ще дужче занепокоїлася. Вона зрозуміла, що її рада недобра.

Наступного дня мати каже:

– Ми не зможемо обдурити твого батька. Іди до міста та зароби гроші сам.

Син пішов заробляти гроші. Цілий тиждень він важко працював, ледве наскладав карбованець. Приніс батькові, а батько глянув на копійки й знову кинув у вогонь:

– Ні, сину, це не ти заробив!

Підбіг хлопець до вогню й почав вигрібати ті копійки із жару, а потім каже:

– Що ти, батьку, зробив? Я важко працював, поки цього карбованця заробив, а ти його у вогонь кинув!

– Зараз я вірю, що ти сам заробив, – каже батько. – Отже, знаєш, як гроші заробляти. Працюватимеш – то й матимеш, а не будеш працювати – з голоду помреш.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Якого сина мав батько?
2. Що одного разу сказав батько, коли він захворів? Чому він зажурився?
3. Що порадила мати синові? Чи добра була її рада?
4. Чи виконав син першу пораду матері?
5. Як батько зрозумів, що син не заробив гроші?
6. Що вдруге мати порадила синові?
7. Чи виконав син другу пораду матері?
8. Як син заробив карбованець?
9. Коли батько зрозумів, що син сам заробив гроші?

10. Чого батько навчив сина?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. В одного чоловіка був ...
2. Одного разу батько ...
3. Віддам я все моє добро ...
4. Хай він піде та принесе мені . . .
5. А тоді пішла до свого сина . . .
6. Гуляв десь цілий день . . .
7. Узяв батько карбованця . . .
8. Засміявся син . . .
9. Вона зрозуміла, що
10. Ми не зможемо обдурити ...
11. Цілий тиждень він важко ...
12. Батько глянув на копійки й знову . . .
13. Підбіг хлопець до вогню . . .
14. Зараз я вірю, що ти сам заробив . . .
15. Працюватимеш – то й матимеш ...

3. Правда чи ні?

так ні

1.	В одного чоловіка був працьовитий син.	☐	☐
2.	Одного разу батько тяжко захворів та зажурився.	☐	☐
3.	Батько каже: «Віддам я все моє добро чужим людям, бо мій син ледачий».	☐	☐
4.	Чоловік каже: «Хай мій син піде та принесе мені води. Тоді я залишу йому моє добро».	☐	☐
5.	Мати навчила сина, щоб він удень пішов гуляти з друзями, а ввечері приніс батькові карбованця.	☐	☐
6.	Узяв батько карбованця й укинув у вогонь: «Це не ти його заробив!»	☐	☐

	—	—
7. Заплакав син та й пішов до матері, а мати ще дужче занепокоїлася.	☐	☐
8. Наступного дня мати каже: «Ми не зможемо обдурити твого батька. Іди до міста та зароби гроші сам».	☐	☐
9. Син пішов заробляти гроші.	☐	☐
10. Цілий тиждень син відпочивав, ледве наскладав карбованець.	☐	☐
11. Приніс син батькові карбованця, а батько глянув на копійки й знову кинув у вогонь.	☐	☐
12. Підбіг хлопець до води і почав вигрібати копійки.	☐	☐
13. Син сказав: «Я важко працював, поки цього карбованця заробив, а ти його у вогонь кинув!»	☐	☐
14. Працюватимеш – то й матимеш, а не будеш працювати – з голоду помреш.	☐	☐

15. СОРОМНО ПЕРЕД СОЛОВЕЙКОМ

Оля й Ліда вирішили піти до лісу гуляти. Ішли дівчата дуже довго, нарешті прийшли до лісу. Сіли вони на траві відпочити, тому що в дорозі стомилися.

Дівчата витягли із сумки хліб, масло, яйця та й сіли обідати. У цей час поруч на дерево сів соловейко і заспівав. Оля й Ліда сиділи і слухали чудовий спів птаха. Вони навіть боялися поворухнутися.

Але тут птах замовк.

Оля зібрала недоїдки й шматки газети, кинула під дерево.

Ліда зібрала недоїдки, загорнула в газету й поклала в сумку.

– Навіщо ти поклала сміття в сумку? – запитала Оля. – Ми ж у лісі...
Ніхто не бачить.

– Мені соромно перед соловейком ... – тихо відповіла Ліда.

Василь Сухомлинський

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Куди ходили Оля і Ліда?
2. Що вони робили в лісі?
3. Чий спів вони почули у лісі?
4. Куди поклала недоїдки Оля? А що зробила Ліда?
5. Що б ви зробили у подібній ситуації?
6. Чи можна залишати після себе сміття в лісі, на вулиці та в інших місцях?

16. МАТЕРИНЕ ПОЛЕ

У матері було два сини – старший і молодший. Коли одружилися сини, мати дала кожному з них поле. Були ці поля поруч.

Так сталося, що старшому синовімати дала поле на один крокширше, ніжмолодшому. Образивсямолодшийсин, бо на три мішкименшепшениці збирав щороку, ніж старший.

З кожним роком образа ставала все глибшою. Зненавиділи брати один одного. Перестали вони зустрічатися. Коли старший брат працював на полі, молодший брат не їхаву поле. Коли молодший брат був на полі, старший брат сидів удома.

А мати жила далеко в іншому селі. У неї було там своє поле, де вона працювала, скільки було сили. Кілька разів приїздила вона помирити синів, але нічого не виходило. Не хотів старший синпівкроку поля віддати молодшому.

Та ось одного літнього дня почули сини новину: прилетіла з чужого далекого краю чорна сарана, сіла на материну ниву та з'їлавесь хліб.

Приходить старший брат до молодшого й питає:

— Ти чув про материне горе?

— Чув, — відповідає молодший брат.

— Що ти думаєш робити?

— Миритися нам треба, — каже молодший син.

— Я тому і прийшов до тебе, — сказав старший брат. — Коли на материнському полі горе — треба забути нам про ненависть.

А тоді й подумали: «Для чого нам ця межа? Хайнаше поле буде спільним. Краще ділитися пшеницею, яку ми зберемо».

Так і знищили брати межу. Зібрали врожай, поділили натроє. По одній частці залишили собі, а третю матері відвезли.

Адже коли на материнському полі горе — треба забути про суперечки, образи, ненависть.

Василь Сухомлинський

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Скільки синів було у матері?
2. Що зробила мати, коли сини одружилися?
3. Чому образився молодший син?
4. Як ви думаєте, чому брати зненавиділи один одного?
5. Чи вдалося матері помирити синів?
6. Яку новину почули сини одного літнього дня?
7. Чому брати забули про ненависть?
8. Чи допомагаєте ви своїм рідним людям? Яким чином?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Коли одружилися сини ...
2. Старшому синові мати дала ...
3. З кожним роком образа ...
4. Коли старший працював на полі ...
5. У неї було там своє ...
6. Не хотів старший син
7. Та ось одного літнього дня ...

8. Приходить старший син до молодшого ...
9. Коли на материнському полі ...
10. А тоді й подумали ...
12. Зібрали врожай ...
13. Адже коли на материнському полі ...

3. Правда чи ні?

так ні

1. У матері було два сини – старший і молодший.	☐	☐
2. Коли одружилися сини, мати дала кожному з них садок.	☐	☐
3. Старшому синові мати дала поле на один крок вужче, ніж молодшому.	☐	☐
4. Коли старший брат працював на полі, молодший брат не їхав у поле. Коли молодший був на полі, старший брат сидів удома.	☐	☐
5. Мати жила далеко в іншому місті.	☐	☐
6. Мати не працювала, вона відпочивала цілий день.	☐	☐
7. Кілька разів приїздила мати помирити синів, але нічого не виходило.	☐	☐
8. Та ось одного літнього дня прилетіла з чужого далекого краю чорна сарана, сіла на материну ниву та з'їла весь хліб.	☐	☐
9. Коли сини почули про материне горе, вони вирішили миритися.	☐	☐
10. Врожай, який брати зібрали, вони поділили навпіл.	☐	☐
11. Коли на материнському полі горе — треба забути про суперечки, образи, ненависть.	☐	☐

17. ДЕ Я?

Один чоловік вперше приїхав до Парижа. Він узяв таксі та й поїхав до готелю. У готелі він зняв номер, залишив свої речі і пішов оглянути столицю Франції. Коли чоловік побачив пошту, він вирішив надіслати телеграму дружині. У телеграмі він повідомив дружині свою адресу в Парижі.

У цей день чоловік багато ходив містом, був у музеях, заходив у магазини, проходив повз пам'ятники і красиві будівлі, переходив через великі та маленькі площі, а ввечері пішов до театру.

Будівля театру була дуже гарна, і чоловік двічі обійшов навколо неї. Коли він обходив навколо театру вдруге, він думав, як гарно, що він приїхав у це місто. А ще чоловік думав про те, який він щасливий, що через декілька хвилин буде дивитися чудову виставу в цьому прекрасному театрі.

Коли вистава скінчилася, чоловік вирішив їхати в готель. Але раптом він зрозумів, що забув адресу готелю. Тоді він пішов на пошту й надіслав дружині ще одну телеграму. У телеграмі чоловік просив дружину повідомити йому його паризьку адресу.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. До якого міста приїхав чоловік?
2. Що він зробив у готелі?
3. Куди пішов чоловік із готелю?
4. Що він повідомив дружині в телеграмі?
5. Де був чоловік у день?
6. Куди він пішов увечері?
7. Про що чоловік думав, коли обходив будівлю театру?
8. Чому чоловік вдруге пішов на пошту?
9. Що в телеграмі він просив зробити свою дружину?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Він узяв таксі ...
2. Коли чоловік побачив пошту ...

3. Уцей день чоловік багато ходив ...
4. Будівля театру була дуже гарна ...
5. Коли він обходив навколо театру ...
6. А ще чоловік думав про те ...
7. А раптом він зрозумів ...
8. У телеграмі чоловік просив ...

Завдання 3. Правда чи ні?

	так	ні
1. Один чоловік уперше приїхав до Харкова.	☐	☐
2. У готелі він зняв номер, залишив свої речі і пішов оглянути столицю Франції.	☐	☐
3. Коли чоловік побачив пошту, він вирішив зателефонувати дружині.	☐	☐
4. Уцей день чоловік багато ходив містом.	☐	☐
5. Будівля театру була не гарна.	☐	☐
6. Чоловік пожалкував, що приїхав у це місто.	☐	☐
7. Чоловік думав про те, який він щасливий, що через декілька хвилин буде дивитися чудовий фільм у кінотеатрі.	☐	☐
8. Коли вистава скінчилася, чоловік вирішив їхати в готель.	☐	☐
9. Раптом він зрозумів, що забув адресу готелю.	☐	☐
10. Чоловік пішов на пошту і надіслав дружині ще одну телеграму.	☐	☐
11. У телеграмі чоловік просив дружину повідомити йому адресу готелю.	☐	☐

18. ПОГОДА В ХАРКОВІ

Яка погода звичайнобуває в Харкові взимку? Важко сказати. Зима звичайно не дуже довга і не завжди холодна. Іноді у листопаді вже зима, іде сніг. Іноді наприкінці грудня іде дощ. А іноді буває дуже холодно, мінус тридцять. Наприклад, у 2016 році зима була довгою та холодною, а у 2010 – дуже теплою і короткою.

Яка погода звичайно буває у Харкові весною? Важко сказати.

У березні звичайно ще лежить сніг, у квітні може бути нуль – плюс два, може бути плюс десять, а може бути і плюс двадцять. А у квітні 2017 року було мінус п'ять, на квітах і зеленій траві лежав сніг.

Літо триває довше, ніж за календарем. Іноді іде дощ, іноді сухо, іноді влітку спекотно – плюс тридцять – тридцять п'ять, а іноді прохолодно, плюс п'ятнадцять – вісімнадцять.

Осінь також буває різною: теплою, прохолодною або холодною, дощовою або сухою. У вересні-жовтні звичайно дуже гарно. Ми називаємо цей час «золота осінь». Листя на деревах жовте, червоне, помаранчеве. А пізня осінь звичайно холодна і дощова. Іноді іде сніг.

Погода в Харкові змінюється дуже часто. Наприклад, сьогодні – плюс двадцять сім. А завтра – плюс чотирнадцять. Або сьогодні – мінус два, а завтра – мінус двадцять три.

Дуже важко сказати, яка погода буває в Харкові звичайно.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Якою була зима у Харкові у 2016 році?
2. Якою була зима у Харкові у 2010 році?
3. Якою була весна у 2017 році?
4. Яка погода буває наприкінці грудня?
5. Яка погода буває весною у Харкові?
6. Яка погода влітку?
7. Чому мешканці Харкова називають осінь «золотою»?

8. Як змінюється погода в Харкові?
9. Чому важко сказати, яка погода звичайно буває в Харкові?
10. Яка погода у вашому місті зараз?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Зима звичайно не дуже довга ...
2. Іноді у листопаді ...
3. Іноді наприкінці грудня ...
4. Наприклад, у 2016 році ...
5. У березні звичайно ...
6. А у квітні 2017 року ...
7. Літо триває ...
8. Листя на деревах жовте ...

Завдання 3. Правда чи ні?

	так	ні
1. Дуже легко сказати, яка погода звичайно буває у Харкові.	☐	☐
2. Іноді у листопаді вже зима, іде сніг.	☐	☐
3. Взимку в Харкові іноді буває дуже холодно, мінус тридцять.	☐	☐
4. Літо триває довше, ніж за календарем.	☐	☐
5. Ми називаємо час «золота осінь», тому що всюди жовті квіти.	☐	☐
6. Погода в Харкові змінюється рідко.	☐	☐

19. ХАРКІВСЬКЕ МЕТРО

Будівництво метро у Харкові почалося 1968 року. Першими почали будувати станції «Площа Конституції», «Проспект Гагаріна», «Центральний ринок». Ці станції розташовані на Холодногірсько-Заводській лінії, яка почала працювати у 1975 році. Спочатку на Холодногірсько-Заводській лінії було 8 станцій: від станції «Холодна гора» до станції «Московський проспект».

У 1984 році почала працювати друга лінія метро – Салтівська. На ній було відкрито 5 станцій: «Історичний музей», «Університет», «Пушкінська», «Київська», «Академіка Барабашова».

Третю лінію – Олексіївську – відкрили у 1995 році. На той час на лінії працювало 5 станцій: «Метробудівників», «Захисників України», «Архітектора Бекетова», «Держпром», «Наукова».

Зараз у Харківському метро працює 3 лінії та 30 станцій. Будівництво метро триває і сьогодні.

Станції метро відчиняються о 5 годині 30 хвилин ранку і зачиняються о 12 годиніночі. Інтервал руху потягів у годину пік становить 2 – 3 хвилини, в інший час 4 – 6 хвилин.

Влітку в метро 20 градусів тепла, взимку – 12 – 14 градусів тепла, тому влітку в метро прохолодно, а взимку – тепло.

Середня швидкість потягів 40 кілометрів за годину. За день потяги метро в середньому перевозять 800 тисяч пасажирів.

За роки існування Харківського метро оплата проїзду змінювалася кілька разів. Спочатку за метро платили монетами номіналом 5 копійок. Потім сплачували проїзд пластиковими жетонами різних кольорів. Від 2012 року основний засіб оплати – паперовий квиток зі штрих-кодом, який діє на одну поїздку, або спеціальні проїзні карти. Квитки продають спеціальні автомати. Проїзну карту можна купити у спеціальних автоматах на всіх станціях метро, а поповнити – у терміналах.

Важливо, що у Харківському метро працює мобільний зв'язок.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Коли почалося будівництво метро у Харкові?
2. Яку лінію метро почали будувати першою?
3. У якому році почала працювати Холодногірсько-Заводська лінія? Скільки станцій було спочатку?
4. У якому році почала працювати Салтівська лінія метро? Які станції було відкрито на цій лінії?
5. Коли відкрили третю лінію Харківського метро? Скільки станцій працювало спочатку?
6. Скільки ліній і станцій метро у Харкові сьогодні?
7. Коли відчиняється метро у Харкові?
8. У який час зачиняються станції метро?
9. Скільки хвилин становить інтервал руху потягів у годину пік? Який інтервал руху потягів в інший час?
10. Яка температура повітря у метро взимку і влітку?
11. Чому влітку в метро прохолодно, а взимку – тепло?
12. Яка середня швидкість потягів?
13. Яку кількість пасажирів у середньому перевозять потяги метро?
14. Як (у який спосіб) здійснюється оплата проїзду в Харківському метро?
15. Чи є мобільний зв'язок у метро?
16. Чи є метро у вашому місті (країні)? Які види транспорту є у вашому місті?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Будівництво метро у Харкові ...
2. Першими почали будувати ...
3. Спочатку на Холодногірсько-Заводській лінії ...
4. У 1984 році ...
5. Зараз у Харківському метро ...
6. Будівництво метро ...
7. Станції метро відчиняються ...

8. Станції метро зачиняються ...
9. Інтервал руху потягів становить ...
10. Влітку в метро ...
11. Взимку в метро ...
12. Середня швидкість потягів ...
13. За день потяги метро в середньому перевозять ...
14. За роки існування Харківського метро ...
15. Від 2012 року основний засіб оплати ...
16. Квитки продають...
17. Проїзну карту можна ...
18. Важливо, що у Харківському метро ...

Завдання 3. Правда чи ні?

	так	ні
1. Будівництво метро у Харкові почалося 1968 року.	☐	☐
2. Станції «Площа Конституції», «Проспект Гагаріна», «Центральний ринок» знаходяться на Холодногірсько-Заводській лінії.	☐	☐
3. Першу лінію метро у Харкові побудували у 1980 році.	☐	☐
4. На першій лінії Харківського метро було 13 станцій.	☐	☐
5. У 1984 році на Салтівській лінії було відкрито 5 станцій.	☐	☐
6. Станції метро «Історичний музей», «Університет», «Пушкінська», «Київська», «Академіка Барабашова» знаходяться на Холодногірсько-Заводській лінії.	☐	☐
7. Третю лінію – Олексіївську – відкрили у 1995 році.	☐	☐
8. Станції «Метробудівників», «Захисників України», «Архітектора Бекетова», «Держпром», «Наукова» знаходяться на Салтівській лінії.	☐	☐

	—	—
9. Спочатку на Олексіївській лінії працювало 5 станцій.	☐	☐
10. Зараз у Харківському метро 3 лінії та 29 станцій.	☐	☐
11. У Харкові сьогодні закінчилося будівництво метро.	☐	☐
12. Станції метро відчиняються о 5 годині 30 хвилин ранку і зачиняються о 12 годиніночі.	☐	☐
13. Інтервал руху потягів у годину пік становить 10 хвилин, в інший час – 20 хвилин.	☐	☐
14. Влітку в метро 10 градусів тепла, взимку – 20 – 25 градусів тепла.	☐	☐
15. Середня швидкість потягів 40 кілометрів за годину.	☐	☐
16. За день потяги метро в середньому перевозять 800 тисяч пасажирів.	☐	☐
17. Спочатку оплата у метро була монетами номіналом 15 копійок.	☐	☐
18. Потім проїзд у метро оплачували пластиковими жетонами червоного кольору.	☐	☐
19. Сьогодні основний засіб оплати – паперовий квиток зі штрих-кодом, який діє на одну поїздку.	☐	☐
20. У Харківському метро не існує спеціальних проїзних карт, які можна поповнити у терміналах.	☐	☐
21. У Харківському метро працює мобільний зв'язок.	☐	☐

20. СНІГ ІДЕ

Я захворів. Зранку я поміряв температуру – 38,5! Звичайно, я не пішов до університету. Батьки пішли на роботу, вони завжди ідуть рано. Сестра тиждень тому поїхала з друзями на відпочинок. Я викликав лікаря, випив пігулку від температури і ... що робити? Від телевізора болить голова, читати не хочу, їсти не хочу. Я сів біля вікна і став чекати лікаря. По телефону сказали, що вона прийде за годину.

За вікном іде сніг. Гарний, пухнастий! Він повільно падає на землю. Все навкруги біле. Здається, місто ще спить під теплою білою ковдрою. Але цетільки так здається. Насправді наш двір уже не спить.

Ось іде моя сусідка та веде свого собаку гуляти. Собака біжить попереду і тягне за собою свою господиню.

До під'їзду під'їхала машина. З неї вийшли двоє чоловіків та почали заносити стільці, стіл, крісло. Мабуть, хтось переїхав у наш будинок. Останнім часом до нас часто переїжджають: у нас гарний будинок і розташований він недалеко від центру.

А ось інша моя сусідка – дуже красива дівчина. З ким вона іде? Якийсь високий молодий чоловік. Здається, раніше вона ходила на роботу одна. Можливо, вийшла заміж? Чорний кіт ледь не перейшов їм дорогу! Сусідка не тільки встигла сама обійти кота, але й повела за собою свого друга. Молодець!

Як повільно іде час! А лікаря все немає! Ось до вікна підлетіла гарна маленька пташка. Чому вона не полетіла на південь? Дивно. Їй, можливо, холодно.

А ось малюку у візку добре! Тільки мамі важко: вона одну дитину веде у візку, а іншу веде за руку!

Яка світня жінка іде і несе маленьку валізу. Здається, целікар! Нарешті!

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому хлопець не пішов до університету?
2. Куди пішли його батьки?

3. Куди поїхала сестра?
4. Кого викликав хворий?
5. Яка погода за вікном?
6. Кого ведє сусідка хлопця?
7. Чому до під'їзду під'їхала машина?
8. Кого щє побачив хлопець у вікні?
9. Скільки часу хлопець чекав на лікаря?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Зранку я поміряв . . .
2. Я викликав лікаря, . . .
3. По телефону сказали, що . . .
4. Здається, місто ще спить . . .
5. Собака біжить попереду . . .
6. Останнім часом до нас часто . . .
7. А ось інша моя сусідка . . .
8. Здається, раніше вона . . .
9. Ось до вікна підлетіла . . .
10. Тільки мамі важко . . .
11. Якась літня жінка . . .

Завдання 3. Правда чи ні?

так ні

1. Температура у хворого була 38,5.
2. Хворий випив пігулку від температури і сів дивитися телевізор.
3. По телефону сказали, що лікар прийде за три години.
4. За вікном іде гарний, пухнастий сніг.
5. Собака біжить попереду і тягне за собою свого господаря.

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
—	—

6.	З машинивийшли двоє чоловіків та почали заносити у будинок стільці, стіл, крісло.	____	____
7.	Сусідка не тільки встигла сама обійти кота, але й повела за собою свого друга.	____	____
8.	Будинок хлопця розташований у центрі.	____	____
9.	Чорний кіт перейшов дорогу красивій дівчині та її другу.	____	____
10.	Маленька пташка не полетіла на південь.	____	____
11.	Мама веде своїх малюків за руки.	____	____
12.	Лікар прийшла з маленькою валізою.	____	____
13.	Лікар – молода жінка.	____	____

21. ХАТКА, ЯКУ ЗБУДУВАВ СОБІ ДЖЕК

Це хатка, яку збудував собі Джек.

А це ось комора.

В коморі – пшениця,

яку викрадає хитрюча синиця,

і вже не печеться смачна паляниця

у хатці, яку збудував собі Джек.

Цекіт. Він сміливо виходить з воріт,

і дуже він хоче зловити синицю,

яка викрадає з комори пшеницю,

з якої так смачно пекти паляницю

у хатці, яку збудував собі Джек.

А це – пес без хвоста,
який каже "гав" на сміливця-кота,
який дуже хоче спійматися синицю,
яка викрадає з комори пшеницю,
з якої так смачно пекти паляницю
у хатці, яку збудував собі Джек.

А це в нас корова ряба і рогата,
яка щойно хвицнула пса без хвоста,
який каже "гав" на сміливця-кота,
який доганяє синицю,
яка викрадає пшеницю,
з якої так смачно пекти паляницю
у хатці, яку збудував собі Джек.

А це ось бабуся старенька, горбата,
яку дуже любить корова рогата,
яка щойно хвицнула пса без хвоста,
який каже "гав" на сміливця-кота,
який доганяє синицю,
яка викрадає пшеницю,
з якої так смачно пекти паляницю
у хатці, яку збудував собі Джек.

А це що за сплюх? Це, звичайно, пастух,
якого картає бабуся горбата,
яку дуже любить корова рогата,
яка щойно хвицнула пса без хвоста,
який каже "гав" на сміливця-кота,

який доганяє синицю,
яка викрадає пшеницю,
з якої так смачно пекти паляницю
у хатці, яку збудував собі Джек.

(З англійської переклали Іван Малкович та Юрій Андрусевич)

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Що збудував Джек?
2. Де лежить пшениця?
3. Що можна пекти з пшениці?
4. Що робить кіт? Який у нього характер?
5. Що робить пес?
6. Що зробила корова? Кого вона любить?
7. Як ви думаєте, чому бабуся картає пастуха?
8. Чи є у вас свійські тварини? Які саме?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Це хатка, яку ...
2. В коморі–пшениця ...
3. Цекіт. Вінсміливо ...
4. А це – пес без хвоста, який ...
5. А це в нас корова рябаі рогата, яка ...
6. А це ось бабуся старенька, горбата, яку ...
7. Це, звичайно, пастух, якого ...

3. Правда чи ні?

такні

1. Джек збудував собі хатку.	☐	☐
2. Синиця в коморі викрадає овочі.	☐	☐
3. Кіт дуже хоче зловити мишу.	☐	☐
4. Пес без хвоста каже "гав" на сміливця-кота.	☐	☐
5. Ряба і рогата корова вдарила пса без хвоста.	☐	☐
6. Старенька, горбата бабуся дуже любить кота.	☐	☐
7. Пастух дуже любить спати.	☐	☐

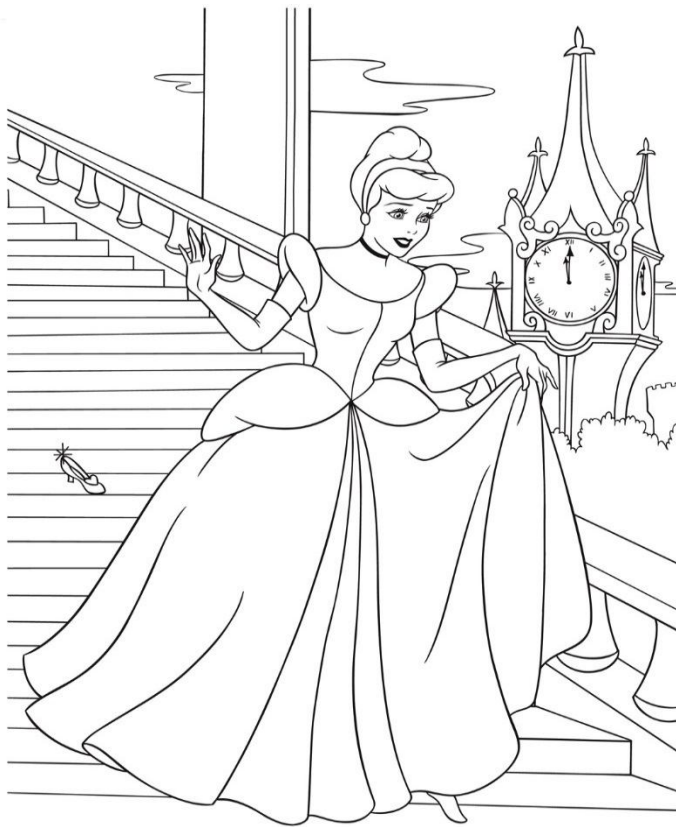
22. ПОПЕЛЮШКА (казка)

Жила-була дівчина, добра та привітна. Її мати померла, і вона жила з мачухою та двома її дочками. Дівчина виконувала всю найважчу роботу по господарству. А спала вона в комірчині, куди висипали попіл з печі. От і прозвали дівчину Попелюшкою.

Одного разу всю їхню родину запросили до королівського палацу на великий бал. Попелюшка дуже любила танцювати. Але мачуха наказала їй сидіти вдома, мити посуд та підмітати. Та й не було у дівчини красивого одягу. Був старий і зношений – латка на латці.

Зажурилася Попелюшка. Раптом у кімнаті з'явилася добра чарівниця – фея, хрещена мати Попелюшки. «Чому ти засумувала, моя дитино?» – запитала вона. «Як же мені не сумувати? Я хочу поїхати у королівський палац на бал, а у мене немає красивого одягу», – відповіла Попелюшка і заплакала.

«Я тобі допоможу, – сказала фея. – Але пам'ятай: додому ти повинна повернутися до півночі, бо рівно опівночі мої чари скінчаться».

Доторкнулася фея до Попелюшки чарівною паличкою – і старий одяг дівчини перетворився на чудову рожеву сукню. Порвані черевики перетворилися на казкові кришталеві туфельки. На подвір'ї з'явилася золота карета з шістьма кіньми. Попелюшка сіла у карету і поїхала до королівського палацу на бал.

Коли дівчина з'явилася на балу, ніхто її не впізнав. Принц танцював тільки з нею – вона йому дуже сподобалася.

Попелюшка була дуже щаслива, тому забула про попередження доброї феї. Вона згадала про це тільки тоді, як годинник почав бити північ. Вона ледве встигла вибігти з палацу і так поспішала, що загубила на сходах кришталеву туфельку.

Минуло кілька днів. Принц не міг забути прекрасну незнайомку. Він оголосив: «Дівчина, якій підійде загублена кришталева туфелька, буде моєю дружиною!»

раскраска скачана с www.raskraska.com

Усі дівчата королівства стали в чергу, щоб приміряти кришталеву туфельку. Та хоч як вони старалися, а взути її не могли. Ось надійшла черга Попелюшки. «Вона не зможе взути туфельку, бо нечепурна!» – сміялися сестри Попелюшки.

Але коли дівчина взула кришталеву туфельку, всі відразу впізнали в ній прекрасну незнайомку. Попелюшку мерщій відвезли до королівського палацу. І стала прекрасна дівчина дружиною майбутнього короля.

Шарль Перро

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Яке життя було в Попелюшки, коли вона жила з мачухою та двома її дочками? Який одяг у неї був?
2. Чому дівчину прозвали Попелюшкою?
3. Куди одного разу запросили всю родину Попелюшки?
4. Чому Попелюшка не поїхала на бал разом із родиною? Що мачуха наказала їй робити вдома?
5. Чому заплакала Попелюшка?

6. Чи поїхала Попелюшка на королівський бал? Хто їй допоміг?
7. Як фея допомогла Попелюшці?
8. Чому Попелюшка повинна була повернутися додому опівночі?
9. Як ви думаєте, чому на балу ніхто не впізнав Попелюшку?
10. З ким Попелюшка танцювала на балу?
11. Чому Попелюшка забула про попередження феї?
12. Чому вона загубила на сходах кришталеву туфельку?
13. Як ви думаєте, чому принц не міг забути Попелюшку?
14. Як принц шукав прекрасну незнайомку? Чи знайшов він її?
15. Ким стала Попелюшка, коли її відвезли до королівського палацу?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Її мати померла ...
2. А спала вона ...
3. Одного разу всю їхню родину ...
4. Але мачуха наказала їй ...
5. Раптом у кімнаті з'явилася ...
6. «Як же мені не сумувати? Я хочу поїхати ...
7. Але пам'ятай: додому ти повинна ...
8. Доторкнулася фея до Попелюшки ...
9. Порвані черевики перетворилися ...
10. Коли дівчина з'явилася ...
11. Попелюшка була дуже щаслива ...
12. Вона ледве встигла вибігти ...
13. Принц не міг забути ...
14. Усі дівчата королівства стали ...
15. «Вона не зможе взути туфельку ...
16. Але коли дівчина взула ...
17. І стала прекрасна дівчина ...

3. Правда чи ні?

так ні

1.	Попелюшка жила з мачухою та двома її дочками.	☐	☐
2.	Дівчина виконувала всю легку роботу в господарстві.	☐	☐
3.	Попелюшка не любила танцювати.	☐	☐
4.	Одяг у Попелюшки був старий і зношений – латка на латці.	☐	☐
5.	«Я хочу поїхати у кінотеатр, а у мене немає красивого одягу», – відповіла Попелюшка і заплакала.	☐	☐
6.	«Я тобі допоможу, – сказала фея. – Але пам’ятай: додому ти повинна повернутися до півночі».	☐	☐
7.	Доторкнулася фея до Попелюшки чарівною паличкою – і старий одяг дівчини перетворився на чудову рожеву сукню.	☐	☐
8.	Попелюшка сіла у машину і поїхала до королівського палацу на бал.	☐	☐
9.	Коли дівчина з’явилася на балу, ніхто її не впізнав.	☐	☐
10.	Попелюшка була дуже щаслива, тому забула про попередження доброї феї.	☐	☐
11.	Попелюшка ледве встигла вибігти з палацу і так поспішала, що загубила на сходах сумку.	☐	☐
12.	Принц оголосив: «Дівчина, якій підійде загублена кришталева туфелька, буде моєю дружиною!»	☐	☐
13.	Усі дівчата королівства стали в чергу, щоб приміряти рожеву сукню.	☐	☐
14.	Попелюшку мерщій відвезли до королівського палацу, щоб вона стала дружиною майбутнього короля.	☐	☐

23. ТРОЛЕЙБУС

Тролейбус увесь тиждень по вулицях катався,
Тролейбус заморився і зовсім замотався.
І хочеться тролейбусу хоч трішки відпочити,
Але тролейбус змушений возити та возити.
Везе, везе тролейбус людей, людей, людей.
Весь день виходять люди з дверей, з дверей, з дверей.

Та як не поспішав він і як він не старався,
Ніхто йому хоч «дякую» сказати не здогадався.
Ось скоро вже й зупинка, за рогом знов бульвар.
Біжить, біжить тролейбус, а слёзи ллють із фар.
І котяться, і котяться, і котяться, і котяться —
То від образи слізоньки течуть у нього з фар.

Едуард Успенський у перекладі Любові Яковенко

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Що змушений робити тролейбус щодня?
2. Чого тролейбусу хочеться?
3. Як працює тролейбус?
4. Які слова тролейбус хотів почути від пасажирів?
5. Чому тролейбус плакав?
6. Які види транспорту є у вашому місті (селі)?
7. Чи дякуєте ви водіям за їх роботу?

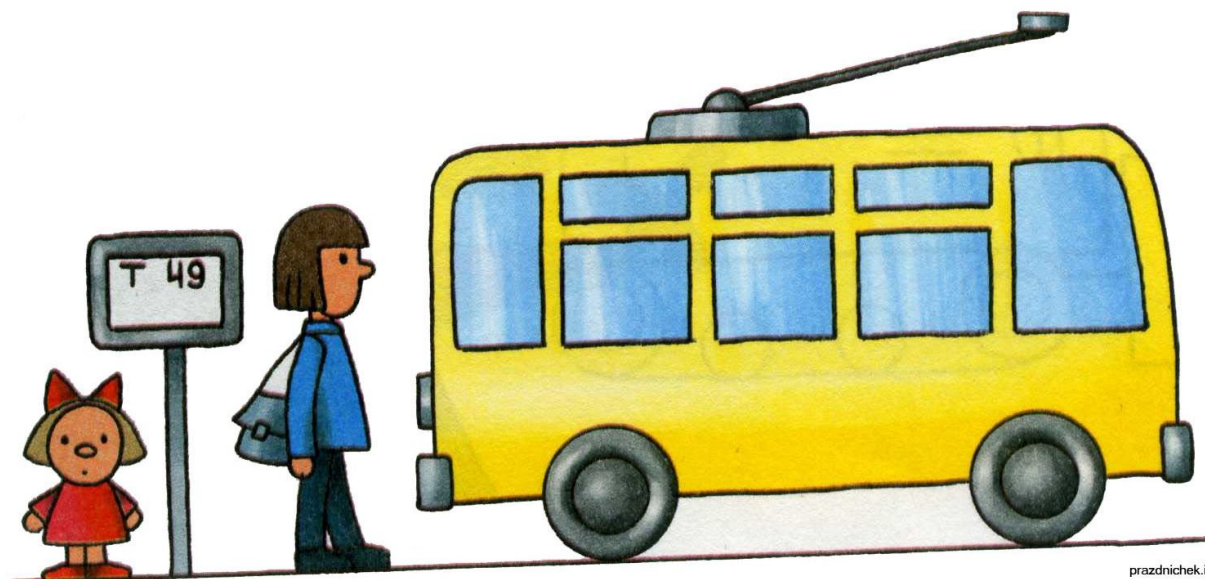
Завдання 2. Доповніть речення.

1. Тролейбус увесь тиждень ...
2. І хочеться тролейбусу ...
3. Везе, везе тролейбус ...
4. Та як не поспішав він ...
5. Ось скоро вже ...
6. І котяться, і котяться ...

3. Правда чи ні?

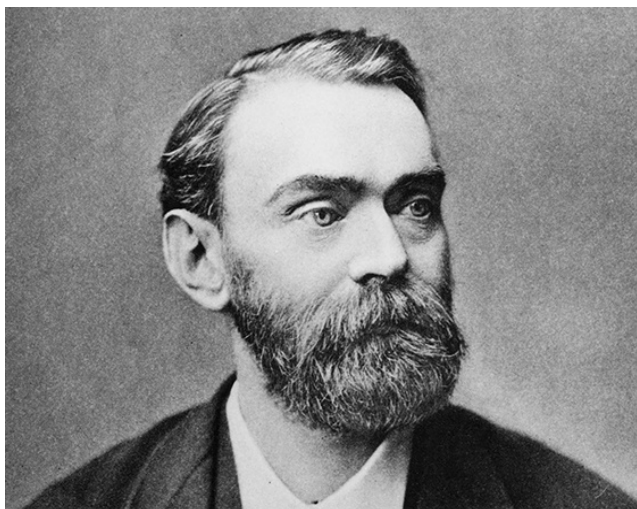
так ні

1.	Тролейбус працював на вулицях весь тиждень.	☐	☐
2.	Тролейбус після роботи не хоче відпочивати, він не заморюється.	☐	☐
3.	Тролейбус возить людей по вулицях.	☐	☐
4.	Люди дякують тролейбусу за його старанну працю.	☐	☐
5.	Тролейбус посміхався, коли люди не дякували йому.	☐	☐
6.	Від образи у тролейбуса сльози текли з фар.	☐	☐

prazdnicek.info

24. АЛЬФРЕД НОБЕЛЬ – «БАТЬКО ДИНАМІТА»

Про Альфреда Нобеля сьогодні знають практично всі люди. Він винайшов динаміт і заснував відому Нобелівську премію. Цю премію намагаються отримати науковці, письменники та політики.

Альфред Нобель увійшов у світову історію як незвичайна людина.

Він був відомий не тільки як учений-хімік, але і як доктор філософії, письменник.

Альфред Нобель народився у Швеції у 1833 році. Він був талановитою та працелюбною людиною. У нього була гарна освіта. Крім рідної шведської, Альфред Нобель добре знав багато європейських мов: російську, німецьку, французьку та англійську.

Найбільшим бажанням Нобеля було зробити безпечну вибухівку, щоб використовувати її у мирних цілях. У 1867 році Альфред Нобель винайшов динаміт.

Учений вважав, що його винахід потрібний для людей. У другій половині 19 (дев'ятнадцятого) століття люди почали будувати залізниці, робити тунелі, прокладувати канали для кораблів. Тому динаміт був дуже потрібний.

Нобель був пацифістом. Він хотів, щоб його винахід допомагав людству розвивати прогрес, а не вбивати одне одного.

Винаходи Альфреда Нобеля більш як сто років працюють і корисні для людей, хоча динаміт давно не використовують у таких масштабах, як раніше.

Завдання 1. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому про Альфреда Нобеля сьогодні знають практично всі люди?
2. Хто намагається отримати Нобелівську премію?

3. Коли і де народився Нобель?
4. Яка освіта була в Альфреда Нобеля?
5. Які мови він добре знав?
6. Яким було найбільше бажання Нобеля?
7. У якому році вчений винайшов динаміт?
8. Чому Альфред Нобель вважав, що його винахід потрібний для людей?
9. Чи використовують люди динаміт у наш час?

Завдання 2. Доповніть речення.

1. Про Альфреда Нобеля ...
2. Він винайшов динаміт ...
3. Він був відомий ...
4. Він був талановитою ...
5. Альфред Нобель добре знав ...
6. Найбільше бажання Нобеля ...
7. У 1867 році ...
8. У другій половині 19 століття ...
9. Нобель був ...
10. Він хотів, щоб його винахід ...
11. Винаходи Альфреда Нобеля більш як ...

3. Правда чи ні?

	так	ні
1. Про Альфреда Нобеля сьогодні знають практично всі люди.	☐	☐
2. Нобелівську премію намагаються отримати актори.	☐	☐
3. Він був відомий не тільки як учений-хімік, але і як математик.	☐	☐
4. Альфред Нобель народився у Швеції у 1833 році.	☐	☐
5. Альфред Нобель не любив працювати.	☐	☐

	—	—
6. Крім рідної шведської, Альфред Нобель добре знав багато європейських мов: російську, німецьку, французьку та англійську.	☐	☐
7. У 1867 році Альфред Нобель винайшов динаміт.	☐	☐
8. Альфред Нобель винайшов динаміт, щоб використовувати його у мирних цілях.	☐	☐
9. Учений вважав, що його винахід не дуже потрібний для людей.	☐	☐
10. Нобель був пацифістом.	☐	☐
11. Альфред Нобель хотів, щоб його винахід допомагав людству розвивати прогрес, а не вбивати одне одного.	☐	☐
12. Динаміт давно не використовують у таких масштабах, як раніше.	☐	☐

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Будна Н. О. Позакласне читання. Збірник художніх творів: посібник для учнів 2 класу / Н. О. Будна, З. Л. Головка. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 128 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч. посібник з укр. мови для іноземних студентів у 2-х ч./ І.В. Вальченко, Я.М. Прилуцька. – Харків : ХНАМГ, 2011. – Ч. 1. – 386 с.
3. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч. посібник з укр. мови для іноземних студентів у 2-х ч./ І.В. Вальченко, Я.М. Прилуцька. – Харків : ХНАМГ, 2011. – Ч. 2. – 306 с.
4. Гусарчук А. А. Читаем по-русски. Учебное пособие по домашнему чтению для студентов-иностранцев подготовительных и основных факультетов ВУЗов Украины / А. А. Гусарчук, Т. В. Клочко, Л. Г. Левицкая, О. И. Матвеева. – Харьков : Экограф, 2008. – 208 с.
5. Лисенко Н.О. Українська мова для іноземних студентів / Н.О. Лисенко, Р.М. Кривко, Є.І. Світлична, Т.П. Цапко. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.
6. Маляренко О.А. Збірник текстів для читання з української мови. Читаємо українською: навч. посібник для студентів-іноземців підготовчого відділення / О.А. Маляренко, А.В. Шевцова. – Суми : СумДУ, 2007. – 75 с.
7. Наумчук М. Тексти для перевірки техніки читання. 2 клас / М. Наумчук, В. Наумчук. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2015. – 80 с.
8. Палінська О. Крок – 1 (рівень А1-А2). Українська мова як іноземна: книга для студента / О. Палінська, О. Туркевич. – Львів : Артос, 2010. – 104 с.
9. Позакласне читання. 4 клас / Уклад. Гордієнко Н. М. – Харків : ФОП Співак Т. К. , 2010. – 96 с.
10. Сухомлинський В. О. Вогнегровий коник: казки, притчі, оповідання / В. О. Сухомлинський. – Київ : Знання, 2007. – 200 с.
11. Українські народні казки: для мол. та серед. шк. віку / Упоряд., передм. та адаптація текстів Л. Ф. Дунаєвської. – Київ : Веселка, 1992. – 415 с.
12. Чистякова А.Б. Українська мова для іноземців: підручник з укр. мови для інозем. студентів вищих навч. закладів/ А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. – Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2006. – 524 с.
13. Альфред Нобель – величайший изобретатель и борец за мир. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.manalfa.com/istorii-uspeha/nobel-alfred>

Навчальне видання

ВАЛЬЧЕНКО Інна Вікторівна,
СЕРГІЙЧУК Любов Володимирівна

**ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
«ЧИТАНКА»**

(для іноземних студентів підготовчого відділення)

Відповідальний за випуск *Л. В. Сергійчук*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *Л. В. Сергійчук*

Підп. до друку 05.02.2018. Формат 210×297.

Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 3,0.

Тираж 50 пр. Зам. № .

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.